

รายงาน

การเดินทางไปราชการ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ของอธิบดีกรมศิลปากร และคณะ

ระหว่างวันที่ ๑๕- ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

จัดทำโดย

กลุ่มแผนงาน โครงการและวิเทศสัมพันธ์

สำนักบริหารกลาง

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

รายงานการเดินทางไปราชการ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน

๑. ชื่อโครงการ อธิปไตยกรมศิลปากรและคณะเดินทางไปราชการ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อรับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จเป็นองค์ประธาน และทอดพระเนตร นิทรรศการ “หมิ่นมิ่งมงคลไชยสายสัมพันธ์นิรันดร์: นิทรรศการโบราณวัตถุฉลอง ๕๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย – จีน” รอบปฐมทัศน์ ณ พระที่นั่งเหวินฮว่า พิพิธภัณฑสถานพระราชวังโบราณ (กู้กง) สาธารณรัฐประชาชนจีน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อตรวจเยี่ยมความพร้อมของการจัดนิทรรศการพิเศษ ณ พระที่นั่งเหวินฮว่า

๒.๒ เพื่อเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จเป็นองค์ประธาน และทอดพระเนตรนิทรรศการ “หมิ่นมิ่งมงคลไชย สายสัมพันธ์นิรันดร์: นิทรรศการโบราณวัตถุฉลอง ๕๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย – จีน” รอบปฐมทัศน์ ณ พระที่นั่งเหวินฮว่า พิพิธภัณฑสถานพระราชวังโบราณ (กู้กง) สาธารณรัฐประชาชนจีน

๒.๓ เพื่อศึกษาเรียนรู้การบริหารจัดการแหล่งวัฒนธรรม (มรดกโลก) และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

๓. กำหนดการ ระหว่างวันที่ ๑๕ – ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

๔. สถานที่

๑. พิพิธภัณฑสถานพระราชวังโบราณ (กู้กง)
๒. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจีน (National Museum of China)
๓. กำแพงเมืองจีน (The Great Wall of China) ด้านจูหยงกวน
๔. วัดลามะยงเหอกง (Yonghe Temple) / วิหารว่านฝูเก้อ
๕. หอสักการะฟ้าเทียนถาน (Temple of Heaven)
๖. ถนนโบราณเฉียนเหมิน

๕. หน่วยงานผู้จัด กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

๖. หน่วยงานสนับสนุน - พิพิธภัณฑสถานพระราชวังโบราณ (กู้กง) สาธารณรัฐประชาชนจีน

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง
- มูลนิธิไทย กระทรวงการต่างประเทศ

๗. กิจกรรม

วันเสาร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

- ๐๗.๓๐ น. คณะพร้อมกัน ณ เคาน์เตอร์ A16 ประตู ๑ สายการบินไทย
- ๑๐.๑๐ น. เดินทางจากท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ไปยังกรุงปักกิ่ง
โดยสายการบินไทย เที่ยวบินที่ TG 614
- ๑๕.๔๕ น. เดินทางถึงท่าอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง
- ๑๗.๐๐ น. เมื่อผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมืองแล้ว เดินทางออกจากท่าอากาศยานฯ
ไปยังโรงแรมที่พัก
- ๑๘.๐๐ น. - ลงทะเบียนเข้าพัก ณ โรงแรมที่พัก Grand Hyatt Wangfujing (Beijing)
ที่อยู่ 1 East Chang An Avenue Beijing, 100738 China
Tel: +86 10 8518 1234
- รับประทานอาหารค่ำ

วันอาทิตย์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

- เช้า รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
- ๐๘.๑๕ น. ออกจากโรงแรมที่พัก
- ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น. เดินทางไป พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติโบราณ (กู้กง) เพื่อตรวจเยี่ยมความพร้อม
ของการจัดนิทรรศการ ณ พระที่นั่งเหวินฮว่า
- ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. เยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจีน (National Museum of China)
- ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
- บ่าย ศึกษาเรียนรู้มรดกโลกทางวัฒนธรรม สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์
- กำแพงเมืองจีน (The Great Wall of China) ด้านจุหยงกวน
- ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารค่ำ

วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

- เช้า รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
- ๐๙.๐๐ น. ศึกษาเรียนรู้โบราณสถานและโบราณวัตถุสำคัญทางประวัติศาสตร์
และวัฒนธรรม
- วัดลามะยงเหอกง (Yonghe Temple) / วิหารว่านฝูเก๋อ
- ๑๐.๔๕ น. รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๑.๔๕ น. - รถคันที่ ๑
เดินทางไปสถานทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง เพื่อเข้าร่วมขบวนเดินทางไปรับเสด็จ
ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติโบราณ (กู้กง) (ขบวนออกประมาณ ๑๒.๐๐น.)
- รถคันที่ ๒ คณะที่เหลือ เดินทางไปศึกษาเรียนรู้มรดกโลกทางวัฒนธรรม
หอสักการะฟ้าเทียนถาน (Temple of Heaven)

๑๗.๐๐ น. คณะทั้งหมดพบกัน ณ ถนนโบราณเขียนหมื่น
๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารค่ำ

วันอังคารที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เช้า รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก

๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. ศึกษาเรียนรู้โบราณสถาน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

- พระราชวังโบราณ (กุ่ง) ชมห้องนิทรรศการ และอาคารต่าง ๆ

๑๑.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. - งานเลี้ยงรับรอง ณ พระราชวังโบราณ (กุ่ง)

- รถมารับคณะที่เหลือ รับประทานอาหารกลางวัน ตามอัธยาศัย
- คณะทั้งหมดพบกันที่โรงแรมที่พัก และเดินทางไปยังท่าอากาศยาน

๑๓.๓๐ น. เช็คอิน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง

๑๔.๓๐ น. เดินทางออกจากท่าอากาศยานนานาชาติกรุงปักกิ่ง

๑๗.๐๕ โดยสายการบินไทย เที่ยวบินที่ TG 615

เวลา ๒๑.๒๐ น. เดินทางถึงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยสวัสดิภาพ

๘. คณะผู้แทนไทย

๑. นายพนมบุตร จันทรโชติ	อธิบดีกรมศิลปากร
๒. นางสาววิภารัตน์ ประดิษฐอาชีพ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
๓. นางสาวดวงกมล กมลานนท์	ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร
๔. นางกาญจนา โอษฐ์ยิมพราย	ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์
๕. นางจิตรา กาญจนะคุหะ	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุรักษ์โบราณสถาน
๖. นางสาวณัฐสิมา ศรีศรี	นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ
๗. นางสาวสิริอร อ่อนทรัพย์	นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
๘. นายบุญเจริญ โหมลคร	นายช่างศิลปกรรมอาวุโส
๙. นายสุรชัย จันทรเงิน	นายช่างโยธาชำนาญงาน
๑๐. นางสาวรุจิรา ไชยคำภา	นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
๑๑. นางสาวภทจิรา ล้อสุวรรณ	นักจัดการงานทั่วไป
๑๒. นางสาวรัชณี ภูระย้า	นักจัดการงานทั่วไป

๙. สรุปสาระของกิจกรรม

๑. กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ได้ร่วมกับ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง มูลนิธิไทย กระทรวงการต่างประเทศ และพิพิธภัณฑ์พระราชวังโบราณ จัดนิทรรศการพิเศษ “หมิ่นมิ่งมงคลไชย สายสัมพันธ์ นิรันดร” เป็นหนึ่งในกิจกรรมเฉลิมฉลอง ปีทองแห่งมิตรภาพไทย-จีน ครบรอบ ๕๐ ปีความสัมพันธ์ทางการทูต ณ พิพิธภัณฑ์พระราชวังโบราณ ระหว่างวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ถึง วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ โดยนำเสนอสายสัมพันธ์ทางด้านศิลปวัฒนธรรมจีนในศิลปกรรมไทย และประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์อันโดดเด่นของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อเชิญชวนให้ชาวจีนเดินทางมายังประเทศไทยด้วยความเข้าใจในคุณค่าวัฒนธรรม เนื้อหาประกอบด้วย ๑) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของประเทศไทยและการติดต่อระหว่างไทย-จีน ๒) ความเชื่อและศาสนา ๓) ศิลปะในราชสำนัก และ ๔) ศิลปกรรมไทยประเพณีในปัจจุบัน นับเป็นครั้งแรกที่กรมศิลปากร นำโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุชิ้นสำคัญของชาติไปจัดแสดง ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวนมากถึง ๒๒๘ รายการ และฝ่ายพิพิธภัณฑ์พระราชวังโบราณ จะได้นำโบราณวัตถุชิ้นสำคัญมากกว่า ๕๐ รายการ มาร่วมจัดแสดงด้วย มีทั้งหลักฐานทางประวัติศาสตร์จีน-สยาม และสินค้าที่ราชสำนักสยามนิยมสั่งผลิต สั่งซื้อมาตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยพิพิธภัณฑ์พระราชวังโบราณได้เปิดอาคารพระที่นั่งสำคัญของพระราชวังต้องห้าม คือ “พระที่นั่งเหวินหวา” ให้เป็นสถานที่จัดแสดงเป็นระยะเวลา ๓ เดือน โบราณวัตถุชิ้นสำคัญที่กรมศิลปากรนำไปจัดแสดง ได้แก่ “หม้อสามขา” ภาชนะดินเผายุคก่อนประวัติศาสตร์ จากแหล่งโบราณคดีบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี เป็นรูปแบบภาชนะที่พบในแหล่งโบราณคดีของจีนเช่นกัน “ขามเบญจรงค์ลายวรรณกรรมไซอิ๋ว” ที่สยามสั่งซื้อจากจีน จัดแสดงคู่กับ “ขามเบญจรงค์ลายวรรณกรรมพระอภัยมณี” ซึ่งสยามสั่งซื้อขามจากจีนมาเขียนลวดลายที่นิยมเอง นอกจากนี้ ยังนำเครื่องทองจากกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะไปจัดแสดง ได้แก่ จุลมงกุฏ แผ่นทองรูปสัตว์มงคล แผ่นเงินดุนลายพระพุทธรูป เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งมรดกโลกพระนครศรีอยุธยา ในส่วนของศิลปะราชสำนัก เป็นครั้งแรกที่เรา นำ “พระที่นั่งกง” สมัยรัชกาลที่ ๕ ไปจัดแสดงนอกประเทศ ฝ่ายพิพิธภัณฑ์พระราชวังจึงได้นำฉากประดับพระที่นั่งของจักรพรรดิเฉียนหลงมาจัดแสดงร่วมกัน เสมือนการพบกันของราชสำนักสยามและราชสำนักจีนในนิทรรศการครั้งนี้ นอกจากนั้นยังได้นำผลงานสำนักช่างสิบหมู่ ได้แก่ เรือสุพรรณหงส์จำลอง ศีรษะโขน ผ้า幔เรือพระราชพิธี ไปจัดแสดงให้ชาวจีนได้เห็นถึงการสืบทอดและสืบสานงานศิลปกรรมโบราณที่ยังดำเนินอยู่ถึงปัจจุบัน และเป็นการส่งเสริมประชาสัมพันธ์สินค้าหัตถกรรมไทยด้วยอีกทางหนึ่ง

“รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญกับนิทรรศการครั้งนี้มาก ดังที่ท่านประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้กราบทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เสด็จเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ โดยกราบทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรนิทรรศการ “หมิ่นมิ่งมงคลไชย สายสัมพันธ์นิรันดร” เป็นปฐมฤกษ์ ในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘”

๒. อธิบดีกรมศิลปากรและคณะเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จทอดพระเนตรนิทรรศการ “หมิ่นมิ่งมงคลไชย สายสัมพันธ์นิรันดร: นิทรรศการโบราณวัตถุฉลอง ๕๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย – จีน” รอบปฐมทัศน์ ณ พระที่นั่งเหวินหวา พิพิธภัณฑ์พระราชวังโบราณ (กุ้ง) สาธารณรัฐประชาชนจีน

๓. การศึกษาเรียนรู้แหล่งมรดกโลกและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ของคณะกรรมการศิลปากร มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่มรดกโลกให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน โดยคณะได้เดินทางศึกษาสถานที่สำคัญ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์พระราชวังโบราณ (กู้กง), พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจีน, กำแพงเมืองจีนด่านจูหยงกวน, วัดลามะยงเหอกงและวิหารว่านฝูเก๋อ, หอสักการะฟ้าเทียนถาน และถนนโบราณเฉียนเหมิน ซึ่งแต่ละแห่งเป็นต้นแบบสำคัญด้านการอนุรักษ์ การจัดแสดง และการบริหารจัดการมรดกวัฒนธรรมระดับสากล อันสามารถนำมาบูรณาการใช้ในการปฏิบัติงานของกรมศิลปากรได้อย่างเป็นรูปธรรม พิพิธภัณฑ์พระราชวังโบราณ (กู้กง) ได้สะท้อนแนวคิดด้านการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโบราณ และระบบการจัดแสดงวัตถุอย่างมีมาตรฐานสากล คณะได้เรียนรู้กระบวนการคัดเลือกวัตถุ การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการจัดแสดง รวมถึงการบริหารจัดการผู้เข้าชมจำนวนมหาศาลอย่างเป็นระบบ ส่วนพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจีน ได้ให้ประสบการณ์ด้านการออกแบบนิทรรศการสมัยใหม่ การผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัล การวิจัยวัตถุ และการสื่อสารสาธารณะ ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานของไทย การศึกษากำแพงเมืองจีนด่านจูหยงกวน ทำให้เห็นรูปแบบการอนุรักษ์โบราณสถานขนาดใหญ่ในภูมิประเทศจริง การควบคุมการขึ้นลงพื้นที่ การสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการท่องเที่ยว รวมทั้งมาตรการด้านความปลอดภัย ส่วนวัดลามะยงเหอกงและวิหารว่านฝูเก๋อเป็นตัวอย่างที่ดีของการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปกรรมทางศาสนา ที่ยังคงรักษาบทบาททางวัฒนธรรมและพิธีกรรมควบคู่กับการเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ หอสักการะฟ้าเทียนถานเป็นตัวอย่างสำคัญของการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโบราณและภูมิโน้ดโดยรอบที่เป็นส่วนหนึ่งของคุณค่าเชิงวัฒนธรรม ส่วนถนนโบราณเฉียนเหมินสะท้อนแนวทางการอนุรักษ์ย่านประวัติศาสตร์ ให้สอดคล้องกับบริบทเมืองสมัยใหม่อย่างลงตัว

๑๐. ข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรม

๑. จากการศึกษารู้อยู่แหล่งมรดกโลกและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีนในครั้งนี้ คณะกรรมการศิลปากรได้รับองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ การจัดการมรดกวัฒนธรรม การพัฒนานิทรรศการ และการบริหารจัดการผู้เข้าชม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนางานด้านโบราณคดี พิพิธภัณฑ์ และการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของกรมศิลปากร พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทย-จีน ให้เข้มแข็งและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

๒. การเดินทางไปราชการ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในครั้งนี้ สอดคล้องกับการดำเนินการกิจของกรมศิลปากรในการอนุรักษ์และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านโบราณคดี และความร่วมมือด้านพิพิธภัณฑ์ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสสำคัญให้บุคลากรของกรมศิลปากรได้เรียนรู้รูปแบบการจัดงานรับเสด็จในต่างประเทศอย่างเป็นระบบ รวมทั้งด้านการบริหารจัดการนิทรรศการ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน และการถวายงานในระดับพระราชพิธี ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวสามารถนำมาพัฒนาและต่อยอด เป็นแนวทางในการจัดงานรับเสด็จในประเทศไทยต่อไป โดยเฉพาะในโอกาสที่กรมศิลปากรจะทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงละครแห่งชาติ และพิพิธภัณฑ์มรดกทางวัฒนธรรมอิสลามและศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอาน ซึ่งเป็นโครงการสำคัญของกรมศิลปากรในอนาคตอันใกล้

นางสาวสิริอร อ่อนทรัพย์
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
ผู้สรุปผลการเดินทางไปราชการ

ภาพประกอบการเดินทางไปปฏิบัติราชการของอธิบดีกรมศิลปากร และคณะ
ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน
ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

วันอาทิตย์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ น.

อธิบดีกรมศิลปากร พร้อมด้วยคณะ ตรวจสอบความพร้อมของการจัดนิทรรศการ ณ พระที่นั่งเหวินฮว่า

พระที่นั่งเหวินฮว่า (Wenhua Hall)

ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของพระราชวังต้องห้าม (The Forbidden City หรือ กู้กง) กรุงปักกิ่ง เป็นหนึ่งในหมู่พระที่นั่งสำคัญในเขต “วังหน้า” (Outer Court) ของพระราชวัง และเป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการศึกษา วรรณกรรม และพิธีกรรมทางปัญญาในราชสำนักจีนโบราณ คำว่า “เหวินฮว่า” หมายถึง “ความรุ่งเรืองแห่งวรรณกรรม” หรือ “ความรุ่งเรืองทางอารยธรรมและวิทยาการ” ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของพระที่นั่งแห่งนี้ในฐานะศูนย์กลางของกิจกรรมทางวิชาการและการศึกษาในราชสำนัก พระที่นั่งเหวินฮว่า ถูกสร้างขึ้นครั้งแรกในสมัย ราชวงศ์หมิง ราวคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ (สมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ) และได้รับการบูรณะต่อเนื่องในสมัย ราชวงศ์ชิง อาคารตั้งอยู่บนฐานหินสูง หลังคามุงกระเบื้องเคลือบสีเหลือง มีลักษณะเป็นอาคารไม้ขนาดใหญ่สองชั้น ตกแต่งด้วยลวดลายมังกรและดอกโบตั๋นซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งเกียรติยศและความเจริญรุ่งเรือง

ในสมัยราชวงศ์หมิง พระที่นั่งแห่งนี้ถูกใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีทางการศึกษา เช่น

- พิธีมอบประกาศนียบัตรแก่บัณฑิตที่สอบผ่านการสอบจอหงวน (จักรพรรดิจะเสด็จมาพระราชทานรางวัลด้วยพระองค์เอง)
- การประชุมขุนนางฝ่ายวัฒนธรรมและนักปราชญ์ราชสำนัก
- การทรงฟังคำบรรยายหรืออภิปรายทางวิชาการ

ส่วนในสมัย ราชวงศ์ชิง พระที่นั่งเหวินฮว่า ใช้เป็นสถานที่สำหรับ การสอบขุนนางระดับสูง และบางครั้งใช้เป็นที่บรรยายธรรมและปรัชญาขงจื้อแก่พระโอรสและขุนนางหนุ่ม นอกจากนี้ ยังเป็นที่เก็บรักษาเอกสารสำคัญ ตำรา และหนังสือโบราณจำนวนมาก ซึ่งบางส่วนต่อมาได้กลายเป็นสมบัติของหอสมุดหลวง (Imperial Library) ภายในพระราชวัง ภายหลังการสิ้นสุดของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระที่นั่งเหวินฮว่า ได้รับการอนุรักษ์ไว้ในสภาพเดิม และต่อมาได้ถูกใช้เป็นสถานที่จัดแสดงนิทรรศการภายใน พิพิธภัณฑ์พระราชวังปักกิ่ง (The Palace Museum) โดยมีการจัดแสดงเอกสาร ตำรา ภาพวาด พุทธรูป หมึก และวัตถุเกี่ยวกับวรรณกรรมและศิลปะจีนในราชสำนัก พระที่นั่งเหวินฮว่า จึงเป็นสัญลักษณ์สำคัญของ “วัฒนธรรมแห่งปัญญา” ภายในพระราชวังต้องห้าม สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ความรู้ และวรรณกรรมในฐานะรากฐานแห่งการปกครองและอารยธรรมของจีนโบราณ

วันอาทิตย์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เวลา ๑๐.๐๐ น.

อธิบดีกรมศิลปากร พร้อมด้วยคณะ ศึกษาเรียนรู้การจัดการจัดการ ณ พิพิธภัณฑ์แห่งชาติจีน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจีน (National Museum of China)

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจีน ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของจัตุรัสเทียนอันเหมิน ในกรุงปักกิ่ง ตรงข้ามกับ มหาศาลาประชาชน (Great Hall of the People) ถือเป็นพิพิธภัณฑสถานระดับชาติที่สำคัญที่สุดของสาธารณรัฐประชาชนจีน และเป็นหนึ่งในพิพิธภัณฑสถานที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจีนก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ โดยการรวมระหว่างสองพิพิธภัณฑสถานเดิม คือ

- พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์จีน (Museum of Chinese History)
- พิพิธภัณฑสถานการปฏิวัติจีน (Museum of the Chinese Revolution)

หลังจากการรวมตัว พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ได้กลายเป็นศูนย์กลางการจัดแสดงประวัติศาสตร์ชาติ วัฒนธรรม และอารยธรรมจีนที่สมบูรณ์ที่สุด โดยมีพันธกิจหลักในการ “เผยแพร่ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ส่งเสริมวัฒนธรรม และธำรงเอกลักษณ์ของชาติ” อาคารหลักของพิพิธภัณฑสถานตั้งอยู่ริมด้านตะวันออกของจัตุรัสเทียนอันเหมิน ออกแบบด้วยสถาปัตยกรรมสไตล์นีโอคลาสสิกผสมผสานกับเอกลักษณ์จีน มีเสาเรียงรายขนาดใหญ่ ๑๒ ต้นและยอดอาคารประดับตราแผ่นดินจีนอย่างสง่างาม พื้นที่ใช้สอยภายในหลังการปรับปรุงใหญ่ในปี ค.ศ. ๒๐๑๑ มีมากกว่า ๑๙๐,๐๐๐ ตารางเมตร โดยมีห้องจัดแสดงถาวรและชั่วคราวรวมกันมากกว่า ๔๐ ห้อง

นิทรรศการถาวรที่สำคัญที่สุดคือ “The Road to Rejuvenation” ซึ่งนำเสนอพัฒนาการของจีนตั้งแต่ยุคศักดินา การปฏิวัติสาธารณรัฐ จนถึงยุคปฏิรูปและเปิดประเทศในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการทางโบราณคดี เช่น “Ancient China” ซึ่งแสดงวัตถุโบราณล้ำค่ากว่าล้านชิ้น ตั้งแต่ยุคหินใหม่จนถึงราชวงศ์ชิง อาทิ เครื่องหยก เครื่องสำริด พระพุทธรูปสำริด เครื่องลายคราม และศิลาจารึกโบราณ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจีนยังมีบทบาทสำคัญในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ โดยได้ร่วมจัดนิทรรศการกับพิพิธภัณฑสถานชั้นนำของโลก เช่น พิพิธภัณฑสถานบริติช (British Museum) พิพิธภัณฑสถานลูฟวร์ (Louvre Museum) และพิพิธภัณฑสถานศิลปะเมโทรโพลิทัน (Metropolitan Museum of Art) เป็นต้น

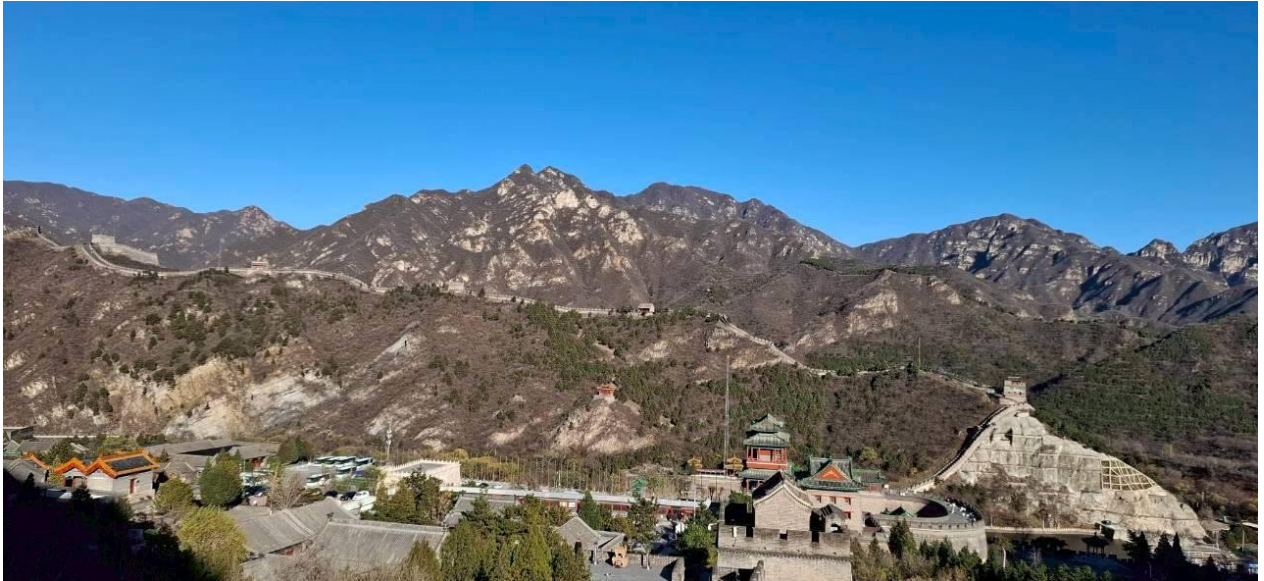
นอกจากการจัดแสดงแล้ว พิพิธภัณฑสถานยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการวิจัยทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ศิลป์ และการอนุรักษ์วัตถุโบราณ โดยมีห้องปฏิบัติการและคลังเก็บวัตถุที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของเอเชีย

ในปัจจุบัน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจีนถือเป็น “ชุมทรัพย์แห่งอารยธรรมจีน” และเป็นสัญลักษณ์แห่งความภาคภูมิใจของประเทศจีน ทั้งในด้านวัฒนธรรม ศิลปะ และความก้าวหน้าทางการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานระดับโลก

วันอาทิตย์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๓๐ น.

อธิบดีกรมศิลปากร พร้อมด้วยคณะ ศึกษาเรียนรู้มรดกโลกทางวัฒนธรรม สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

ณ กำแพงเมืองจีน (The Great Wall of China) ด้านจูหยงกวน

กำแพงเมืองจีน (The Great Wall of China)

กำแพงเมืองจีน (The Great Wall of China) เป็นหนึ่งในสิ่งก่อสร้างที่ยิ่งใหญ่และมีชื่อเสียงที่สุดในประวัติศาสตร์โลก ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศจีน สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวป้องกันการรุกรานจากชนเผ่าทางเหนือ รวมถึงเป็นสัญลักษณ์แห่งความเข้มแข็งและความยิ่งใหญ่ของอารยธรรมจีน ต้นกำเนิดของกำแพงเมืองจีนย้อนไปได้ถึง สมัยชุนชิวและจ้านกั๋ว (ประมาณ ๗๗๐-๒๒๑ ปีก่อนคริสต์ศักราช) เมื่อรัฐต่าง ๆ สร้างแนวป้องกันของตนเองขึ้นตามแนวชายแดน ต่อมาเมื่อ จักรพรรดิฉินซีฮ่องเต้ แห่งราชวงศ์ฉิน (ครองราชย์ระหว่าง ๒๒๑-๒๑๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช) สามารถรวมแผ่นดินจีนให้เป็นปึกแผ่นได้ พระองค์ได้ทรงมีพระราชดำริให้เชื่อมต่อแนวกำแพงต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสร้างเพิ่มเติม เพื่อป้องกันการรุกรานจากชนเผ่าชยงหนูทางตอนเหนือ

หลังจากนั้น กำแพงเมืองจีนได้รับการต่อเติมและบูรณะในหลายยุคหลายสมัย โดยเฉพาะใน ราชวงศ์หมิง (ค.ศ. ๑๓๖๘-๑๖๔๔) ซึ่งเป็นช่วงที่กำแพงมีความยาวและความแข็งแรงมากที่สุดในประวัติศาสตร์ โครงสร้างในยุคนี้ส่วนใหญ่สร้างด้วยอิฐและหิน ป้อมยามและหอส่งสัญญาณถูกสร้างขึ้นในระยะห่างที่เหมาะสม เพื่อใช้ในการเฝ้าระวังและสื่อสารทางทหาร โดยรวมแล้ว กำแพงเมืองจีนมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ ๒๑,๑๙๖ กิโลเมตร พาดผ่านพื้นที่กว่า ๑๕ มณฑล ตั้งแต่ทะเลบัวไห่ทางตะวันออก จรดทะเลทรายโกบีทางตะวันตก ส่วนที่มีชื่อเสียงและได้รับการอนุรักษ์ไว้ดีที่สุดคือ ด่านปาต้าหลิ่ง (Badaling Pass) และ ด่านจูหยงกวน (Juyongguan Pass) ซึ่งอยู่ใกล้กรุงปักกิ่ง กำแพงเมืองจีนไม่ได้มีความสำคัญเพียงในฐานะสิ่งก่อสร้างทางทหารเท่านั้น แต่ยังเป็นเส้นทางคมนาคมและการค้าสำคัญในเส้นทางสายไหม (Silk Road) อีกด้วย สะท้อนถึงความสามารถด้านวิศวกรรมและการจัดการของชาวจีนโบราณที่สามารถสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดมหึมาขึ้นท่ามกลางภูมิประเทศที่ทุรกันดาร

องค์การยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียน กำแพงเมืองจีนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๗ โดยยกย่องว่าเป็นผลงานอันล้ำค่าของมนุษยชาติ ที่แสดงถึงความสามารถทางสถาปัตยกรรม การทหาร และวัฒนธรรมของจีนในยุคโบราณ

ในปัจจุบัน กำแพงเมืองจีนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญระดับโลก และเป็นสัญลักษณ์ของความมุ่งมั่น ความสามัคคี และจิตวิญญาณอันไม่ย่อท้อของชาวจีนตลอดหลายพันปีที่ผ่านมา

วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ น.

อธิบดีกรมศิลปากร พร้อมด้วยคณะ ศึกษาเรียนรู้แหล่งโบราณสถาน และวัดสำคัญในประวัติศาสตร์

ณ วัดลามะยงเหอกง (Yonghe Temple) / วิหารว่านฝูเก้อ

วัดลามะยงเหอกง (Yonghe Temple)

วัดลามะยงเหอกง (Yonghe Temple) ตั้งอยู่ในเขตต่งเจิง กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ถือเป็นวัดพุทธศาสนานิกายวัชรยานที่มีความสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศจีน ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และบทบาททางศาสนาที่เชื่อมโยงระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับทิเบต วัดแห่งนี้มีความโดดเด่นทั้งในฐานะสถาปัตยกรรมโบราณ และในฐานะศูนย์กลางการศึกษาทางศาสนาที่สำคัญของราชสำนักชิง

เดิมวัดยงเหอกงเป็นตำหนักหลวงในราชสำนักชิง สร้างขึ้นในปี ค.ศ. ๑๖๙๔ เพื่อเป็นที่ประทับขององค์ชายหยงเจิ้น เมื่อองค์ชายขึ้นครองราชย์เป็นจักรพรรดิหยงเจิ้น ตำหนักแห่งนี้จึงได้รับการยกระดับสถานะเป็นพระตำหนักระดับสูง ต่อมาในรัชสมัยจักรพรรดิเฉียนหลง เมื่อปี ค.ศ. ๑๗๔๔ ได้รับพระบรมราชโองการให้ดัดแปลงเป็นวัดพุทธศาสนานิกายวัชรยาน (Tibetan Buddhism) อย่างเต็มรูปแบบ กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญของการสนับสนุนทางศาสนาและการเมืองระหว่างราชสำนักชิงกับภูมิภาคทิเบตและมองโกเลีย

สถาปัตยกรรมของวัดลามะยงเหอกงมีลักษณะผสมผสานระหว่างศิลปะแบบจีนและแบบทิเบตได้อย่างกลมกลืน โครงสร้างหลักของอาคารเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมจีนสมัยชิง แต่ปรากฏรายละเอียดของศิลปะแบบทิเบต เช่น เครื่องสักการะ ลวดลายประดับ บทสวด และการตกแต่งภายในวัด ซึ่งสะท้อนความหลากหลายทางวัฒนธรรมและบทบาทของวัดในฐานะศูนย์กลางทางศาสนาพุทธวัชรยาน

หนึ่งในสิ่งสำคัญภายในวัดคือ “พระไมตรียะไม่จันทน์แกะสลัก” ซึ่งเป็นพระพุทธรูปยืนแกะสลักจากไม้จันทน์หอมชิ้นเดียว สูงประมาณ ๑๘ เมตร และมีความลึกของส่วนที่ฝังลงใต้พื้นอีกประมาณ ๘ เมตร ทำให้รวมความสูงทั้งหมดกว่า ๒๖ เมตร พระพุทธรูปองค์นี้ได้รับการบันทึกใน Guinness World Records ว่าเป็น “พระพุทธรูปไม้แกะสลักจากชิ้นเดียวที่ใหญ่ที่สุดในโลก” นับเป็นผลงานศิลป์ที่ทรงคุณค่าทางศาสนาและศิลปกรรมอย่างยิ่ง

วัดลามะยงเหอกงประกอบไปด้วยวิหารและลานสำคัญหลายส่วน เช่น วิหารเทียนหวัง (Heavenly Kings Hall), วิหารฮาร์โมนี (Hall of Harmony), วิหารสังฆะ, วิหารโพธิสัตว์ต่าง ๆ และพื้นที่ประกอบพิธีกรรมตามแบบทิเบต ภายในวัดยังมีพระภิกษุลามะประจำอยู่จำนวนมาก ทำหน้าที่สวดมนต์ ประกอบพิธีกรรม และดูแลการศึกษาทางศาสนา ทำให้วัดแห่งนี้ยังคงมีบทบาทจริงในการปฏิบัติศาสนกิจ ไม่ใช่เพียงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเท่านั้น

นอกจากความสำคัญในเชิงศาสนา วัดลามะยงเหอกงยังเป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างราชสำนักชิงกับดินแดนทิเบตและมองโกเลียในยุคโบราณ การสนับสนุนศาสนาพุทธวัชรยานถือเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ทางการเมืองที่ช่วยเสริมอำนาจ ความชอบธรรม และการสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคงภายในจักรวรรดิ ในปัจจุบัน วัดแห่งนี้ยังทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพุทธศาสนานิกายวัชรยานและเป็นจุดหมายสำคัญของนักท่องเที่ยวและผู้ศรัทธาจากทั่วโลก

ด้วยคุณค่าทั้งในด้านศาสนา ศิลปกรรม และประวัติศาสตร์ วัดลามะยงเหอกงจึงเป็นสถานที่สำคัญที่สะท้อนความรุ่งเรืองของราชสำนักชิงและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของจีนได้อย่างโดดเด่น อีกทั้งยังเป็นตัวอย่างสำคัญของการผสมผสานความเชื่อและศิลปะระหว่างจีนและทิเบตที่ยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เวลา ๑๔.๐๐ น.

อธิบดีกรมศิลปากร พร้อมด้วยคณะ ฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ในการทอดพระเนตรนิทรรศการ “หมิ่นมิ่งมงคลไชย สายสัมพันธ์นันทระ:

นิทรรศการโบราณวัตถุลง ๕๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย – จีน” รอบปฐมทัศน์

ณ พระที่นั่งเหวินฮว่า พิพิธภัณฑ์พระราชวังโบราณ (กุ๋กิง) สาธารณรัฐประชาชนจีน

วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เวลา ๑๕.๐๐ น.

คณะกรรมการศิลปากร ศึกษาเรียนรู้มรดกโลกทางวัฒนธรรม ณ หอสักการะฟ้าเทียนถาน (Temple of Heaven)

หอสักการะฟ้าเทียนถาน (Temple of Heaven)

ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของกรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นหนึ่งในโบราณสถานสำคัญที่สุดของประเทศจีน และถือเป็นผลงานสถาปัตยกรรมทางศาสนาที่งดงามและสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในโลก เทียนถานสร้างขึ้นในสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ (Yongle Emperor) แห่งราชวงศ์หมิง ในปี ค.ศ. ๑๔๒๐ ในช่วงเวลาเดียวกับที่สร้างพระราชวังต้องห้าม (กู้กง) โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสถานที่ประกอบพิธีบวงสรวงสวรรค์ของ องค์จักรพรรดิ ซึ่งตามคติจีนโบราณเชื่อว่า “สวรรค์คือผู้มอบอำนาจให้ปกครองแผ่นดิน” (Mandate of Heaven) จักรพรรดิในฐานะ “โอรสสวรรค์” (Son of Heaven) จึงต้องประกอบพิธีถวายบูชาฟ้าเพื่อความร่มเย็นและความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดิน พื้นที่ของเทียนถานกว้างใหญ่กว่า ๒,๗๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร ใหญ่กว่าพระราชวังต้องห้ามถึงสามเท่า ล้อมรอบด้วยกำแพงคูแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วนคือ

- เขตเหนือ (ส่วนกลม) แทนสัญลักษณ์ของสวรรค์
- เขตใต้ (ส่วนสี่เหลี่ยม) แทนสัญลักษณ์ของแผ่นดิน

ผังโดยรวมสะท้อนแนวคิด “ฟ้ากลม ดินสี่เหลี่ยม” อันเป็นหลักสำคัญของจักรวาลทัศน์จีน

องค์ประกอบสำคัญของเทียนถานประกอบด้วยอาคารหลัก ๓ ส่วน คือ

๑. หอพราหมณ์สวรรค์ (Hall of Prayer for Good Harvests) เป็นอาคารทรงกลมสามชั้น สร้างด้วยไม้ทั้งหมดโดยไม่ใช้ตะปูแม้แต่ตัวเดียว ใช้เป็นสถานที่ที่จักรพรรดิประกอบพิธีขอพรให้พืชผลอุดมสมบูรณ์ในแต่ละปี หลังคามุงกระเบื้องสีน้ำเงิน ซึ่งเป็นสีแทนสวรรค์ ฐานหินอ่อนสามชั้นหมายถึง “สวรรค์ แผ่นดิน และมนุษย์”

๒. แท่นบูชาฟ้า (Circular Mound Altar) เป็นแท่นหินกลมสามชั้น ใช้ประกอบพิธีสักการะฟ้าในช่วงวันเพ็ญ (ฤดูหนาว) จุดศูนย์กลางของแท่นเรียกว่า “ศูนย์แห่งสวรรค์” เชื่อว่าเป็นจุดที่จักรพรรดิสามารถติดต่อสื่อสารกับเทพฟ้าได้โดยตรง การออกแบบทางเสียงสะท้อนของพื้นหินยังช่วยขยายเสียงสวด ทำให้พิธีมีความศักดิ์สิทธิ์และทรงพลัง

๓. หอเก็บแผ่นคำบูชา (Imperial Vault of Heaven) เป็นอาคารเก็บแผ่นคำสวดและเครื่องบูชาที่ใช้ในพิธีสักการะมี “กำแพงสะท้อนเสียง” (Echo Wall) ที่สามารถส่งเสียงพูดให้ได้ยินจากอีกฟากหนึ่งของกำแพง เป็นการสะท้อนความเชื่อเรื่องการสื่อสารระหว่างฟ้ากับมนุษย์

นอกจากคุณค่าทางศาสนาและสัญลักษณ์ทางจักรวาลวิทยาแล้ว เทียนถานยังสะท้อนถึงความเชี่ยวชาญทางวิศวกรรมและสุนทรียศาสตร์ของจีนโบราณได้อย่างงดงาม การวางผังแบบสมมาตร การใช้สีสามระดับ (น้ำเงิน แดง ทอง) และรูปทรงเรขาคณิตที่สัมพันธ์กับหลักธรรมชาติ ล้วนแสดงถึงความกลมกลืนระหว่างฟ้า ดิน และมนุษย์ ซึ่งเป็นหัวใจของอารยธรรมจีน หลังสิ้นสุดยุคราชวงศ์ เทียนถานได้รับการอนุรักษ์ในฐานะสมบัติของชาติ และในปี ค.ศ. ๑๙๙๘ องค์การยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียนหอสักการะฟ้าเทียนถานเป็น มรดกโลกทางวัฒนธรรม (World Cultural Heritage Site) โดยให้เหตุผลว่าเป็น “ผลงานสถาปัตยกรรมเชิงพิธีกรรมที่สมบูรณ์แบบที่สุดในประวัติศาสตร์จีน” และเป็นหลักฐานสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสวรรค์ตามคติความเชื่อของจีนโบราณได้อย่างลึกซึ้ง

ปัจจุบัน หอสักการะฟ้าเทียนถานเป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวและศึกษาทางวัฒนธรรมที่สำคัญของกรุงปักกิ่ง และมักถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของความศรัทธา ความกลมกลืน และภูมิปัญญาแห่งอารยธรรมจีนที่สืบทอดมายาวนานกว่าห้าศตวรรษ

วันอังคารที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ น.
อธิบดีกรมศิลปากร พร้อมด้วยคณะ ศึกษาเรียนรู้โบราณสถาน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม
ณ พระราชวังโบราณ (กุ๊กง) ชมห้องนิทรรศการ และอาคารต่าง ๆ

พระราชวังต้องห้าม “กู้กง” (The Forbidden City)

ตั้งอยู่ใจกลางกรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นพระราชวังหลวงของจักรพรรดิในราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง รวมระยะเวลากว่า ๕๐๐ ปี (ค.ศ. ๑๔๒๐-๑๙๑๒) พระราชวังแห่งนี้เป็นศูนย์กลางทางการเมือง การปกครอง และวัฒนธรรมของจักรวรรดิจีนมาอย่างยาวนาน และได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์โลก

พระราชวังต้องห้ามเริ่มก่อสร้างขึ้นในรัชสมัย จักรพรรดิหย่งเล่อ (Yongle Emperor) แห่งราชวงศ์หมิง เมื่อปี ค.ศ. ๑๔๐๖ และแล้วเสร็จในปี ค.ศ. ๑๔๒๐ โดยใช้แรงงานช่างฝีมือจากทั่วประเทศนับแสนคน พร้อมวัสดุก่อสร้างขึ้นเลิศจากทุกภูมิภาค เช่น หินอ่อนจากเมืองซูโจว และไม้จันทน์แดงจากภาคใต้ บริเวณพระราชวังมีพื้นที่กว่า ๗๒๐,๐๐๐ ตารางเมตร ประกอบด้วยอาคารมากกว่า ๘,๐๐๐ หลัง และห้องราว ๙,๙๙๙ ห้องครึ่ง (ตามคติที่เชื่อว่าเลข ๑๐,๐๐๐ เป็นเลขของสวรรค์ จักรพรรดิไม่ควรมีเทียบเท่า) พระราชวังล้อมรอบด้วย กำแพงสูง ๑๐ เมตร และ คูน้ำกว้าง ๕๒ เมตร ภายในแบ่งพื้นที่เป็นสองส่วนใหญ่ ได้แก่

- เขตพระราชฐานชั้นนอก (Outer Court) ใช้ประกอบพระราชพิธีและราชการสำคัญ
- เขตพระราชฐานชั้นใน (Inner Court) เป็นที่ประทับของพระจักรพรรดิ พระมเหสี และพระสนม รวมถึงเป็นสถานที่ว่าราชการในชีวิตประจำวัน

สถาปัตยกรรมของพระราชวังต้องห้ามแสดงถึงหลักปรัชญาและระเบียบแห่ง “ขงจื้อ” (Confucianism) อย่างชัดเจน การจัดผังอาคารเน้นแกนสมมาตรจากเหนือจรดใต้ ซึ่งสื่อถึงอำนาจ ความสงบ และสมดุลระหว่างฟ้าดิน และมนุษย์ สีแดงและเหลืองที่ใช้ในอาคารแสดงถึงความเป็นสิริมงคลและสถานะสูงสุดของจักรพรรดิ ตลอดรัชสมัยของราชวงศ์หมิงและชิง พระราชวังต้องห้ามเป็นสถานที่ประทับของจักรพรรดิรวมทั้งสิ้น ๒๔ พระองค์ และเป็นศูนย์รวมของศิลปะวัตถุอันล้ำค่ามหาศาล เช่น เครื่องเคลือบ เครื่องหยก จิตรกรรม พระราชลัญจกร และเอกสารราชการสำคัญจำนวนมาก

ภายหลังการสิ้นสุดระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในปี ค.ศ. ๑๙๑๒ พระราชวังต้องห้ามได้เปลี่ยนบทบาทจากที่ประทับของจักรพรรดิ มาเป็นพิพิธภัณฑสถานสำคัญของชาติ ภายใต้ชื่อ “พิพิธภัณฑสถานพระราชวังโบราณ” (The Palace Museum) เปิดให้ประชาชนและนักวิชาการเข้าศึกษาโบราณวัตถุ ศิลปกรรม และประวัติศาสตร์ราชสำนักจีน

ในปี ค.ศ. ๑๙๘๗ องค์การยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียนพระราชวังต้องห้ามเป็น มรดกโลกทางวัฒนธรรม (World Cultural Heritage Site) โดยให้เหตุผลว่าเป็น “แบบอย่างอันโดดเด่นของสถาปัตยกรรมราชสำนักจีน” และเป็น “สัญลักษณ์แห่งอารยธรรมจีนที่สืบทอดต่อเนื่องยาวนานที่สุดแห่งหนึ่งของโลก”

ปัจจุบัน พระราชวังต้องห้ามยังคงรักษาความงามและความยิ่งใหญ่ไว้ได้อย่างสมบูรณ์ และเป็นสถานที่ศึกษาด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรมจีนที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก นักท่องเที่ยวจากทั่วโลกต่างเดินทางมาชมความงามของสถานที่แห่งนี้ เพื่อสัมผัสร่องรอยของอารยธรรมโบราณและจิตวิญญาณแห่งราชสำนักจีนที่ยังคงปรากฏอยู่ท่ามกลางมหานครปักกิ่งในปัจจุบัน